# GAZETA KRAKOWSKA

Nro 46.

Z KRAKOWA DNIA 7 CZERWCA 1820 ROKU WE SRODĘ

*Homilia czyli Mowa duchowna podczas Igressu JW. Szczepana Hołowczyca, Arcy-Biskupa Warszawskiego, Prymasa i Senatora Królestwa Polskiego, miana w Kościele Archikatedralnym Warszawskim, dnia 11 Maia 1820 roku*

Łaskawe przez Naypotężnieyszego Cesarza wszech Rossyy, Króla naszego wyniesienie mnie na stopień Arcy-Biskupa Warszawskiego i Prymasa Królestwa Polskiego, oraz przez Piusa VII. piastującego namiestniczą władzę prawodawcy Boga Jezusa Chrystusa na tymże stopniu nadane mi potwierdzenie, włożyły na mnie przodkowanie Duchowieństwu Polskiemu. Lecz cóż ten przodkuiący stopień znaczy? oto nie wyniosłość nad innych, ale podniesienie ducha ku Niebu; oto pierwszeństwo w usłudze wiernym Chrystusowym Pasterstwu memu poruczonym; oto kierunek pilnego sprawowania, Kapłańskich powinności naszych; oto dozór nad wspólnem pełnieniem przez nas cnot chrześciiańskich i moralnych. O cóż to za obowiązki spływaią na moie urzędowanie!

Naymilsi w Chrystusie Bracia! pracuiący w winnicy Chrystusowey, nie iest to dzieło iedney osoby ani kilku; lecz ile nas iest powołanych do tego stanu duchownego, tyle się liczy wspólników w tym świętym zawodzie. My Biskupi was prowadzić powinniśmy, ale zwycięstwo wiary i prawd wiecznych przez opowiadanie onych wspólnie od Nas i Was zawisło. Pamiętne są słowa cnotliwego Monarchy naszego abyśmy nauką i przykładem cnot ludowi powinności religiyne i moralne wskazywali. Trzeba nam do tego dzieła gruntowney nauki i wyrozumiałey gorliwości, trzeba wytrwania w pracy i ufności w łasce Bożey.

Rozciąga nasz Monarcha nad duchownemi nauczycielami ludu wysoką swą opiekę, a ile w tym czasie, kiedy oziębłość świata i odwrócenie się iego od nas, dąży do osłabienia nauki Chrystusowey, kiedy niewierność wprowadza maxymy niezgodne z prawdami nieba. W tym stanie rozwolnionych umysłów, przezorny Monarcha, nietylko doczesnem ale i wiecznem pobudzony dobrem ludów,

mocnieysze czuie powody do wspierania tey cudowney budowy Wiary Swiętey na posadzie nieomylnego obiawienia wyniesioney; szanuie Sam Religiią, daie przykład pobożności, i dobroczynnem opatrzeniem obdarza teyże Religii Ministrów.

Natchnięty z nieba Monarsze Namiestnik Jego, i sam z siebie przeięty świętością Religii i władzą Namiestniczą kieruiąc dzieło Rządowe Królestwa, czuwa razem nad nieskażeniem teyże Religii, daie przykład cnot, które ona zaleca, szczególną osobom duchownym okazuie względność i znaczenie. Znamię bohaterskie na nim męztwa i ofiar oyczystych każe Go czcić osobistem uwielbieniem, Jego dostępność na tym dostoynym urzędzie uymuie serca odchodzących. Równie wysokiemi przymiotami obdarzony, Minister trzymaiący ster nad wydziałem religiynym i oświecenia publicznego, wiedząc dobrze, iż wszystkie nauki bez religii są słabe i upadaią, zaleca wpaiać wmłode umysły boiaźń Bożą, cnoty religiyne i obyczayność, i w tymto widoku wskazał w wiekopomnem swem dziele o wymowie przezorne prawidła opowiadania dzielnie słowa Bożego.

Lecz któraż nauka dokładniey wyłuszcza powinności człowieka względem Boga, względem nas samych i względem bliźnich naszych iak Chrześciiańska? ta uczy nas czcić Boga, sposobem od samegóż Baga obiawionym, przez Chrystusa i Jego Apostołów opowiadanym, a następnie przez Kościół święty nieodmiennie powtarzanym. Nauka Chrześciiańska podnosi człowieka do wyższych Mu przeznaczeń, porywa umysł iego od ziemskich zmyślności ku wiecznym przybytkom. Ta trwoży sumienia fałszywie przystępuiących w Imie Boga do przysięgi. Ta sądem Bożym gromi rozwiązłe życie. Ta wzmacnia powinność szanowania rodziców i wyższych nad Nami; nakazuie bydź posłusznemi władzom od Boga na ziemi ustanowionym nietylko przez boiaźń ich mocy, ale i przez powinność sumienia, niemasz bowiem władzy mówi Paweł Swięty tylko od Boga. Nauka Chrześciiańska formuie dobrych obywatelów, wiernych poddanych, sług cierpliwych, wraża nam wyrozumiałość w znoszeniu często nieprzyiemności od równych nam, a ludzkość i łagodność względem niższych od nas. Nauka Chrześciiańska zaleca urzędom bydź nieskażonemi, litościwemi, utrzymuie pokóy między familiiami; nietylko zabrania przywłaszczać dobro cudze, ale potępia zawistność oka, względem szczęścia bliźniego, a dla biednych z własney pomyślności udzielać zasilenie przepisuie; każe nawet dobrze czynić tym, co nas nienawidzą, błogosławić tym co nam złorzeczą; słowem, chce abyśmy mieli z całym rodem ludzkim iedno serce i duszę. Kiedyż i które maxymy filozofów mogły się zbliżyć do tak wysokiey nauki? którez się zrównały z tą ustawą Chrześciiańską z wysokości nam zesłaną? ta iest wszystkim ludziom dogodną, ktokolwiek ma czułość i zastanowienie rozumu nad cudownem obiawieniem wiary naszey. Tego obiawienia nauka niesie na całą ziemię iedneż prawidła życia, każe nam bez różnicy wszystkich ludzi kochać tak iak nas samych; słowem, nauka chrześciiańska ogłasza nieomylne środki w drodze pro-

wadzącey nas do wieczney szczęśliwości.

Wielki Boże! day nam dar i siły opowiadać tę tak świętą religiią; napełniay nas rozsądkiem i przezornością, prowadź nas krokami roztropności, wrażay wszystkim Stanom ludzkość, dostępność i łagodność. Uczcie się odemnie, mówi Zbawiciel, albowiem iestem łagodnym i pokornym w sercu. Day Panie łaskę Twą ludom, aby słuchali skutecznie zostawiouey Twey na ziemi nauki, a stósownie do niey pełnili wiernie swe obowiązki.

Godny Dziekanie pierwsze w gronie tey Archikatedry trzymaiący mieysce, dziękuię Ci z serca za Twe wyrazy tu wynurzone dla moiey osoby względne. Pomiiam należne Ci oświadczenie moiego dla Ciebie szacunku, nie wyrażam szczególnych zalet Twoich, bo tu z Urzędu mówię, z którego wzywam Ciebie i całe grono tey Metropolitalney Kapituły, w którey miałem sobie za ozdobę bydź przez trzydzieści i dziewięć lat współbratem. Wzywam całe Duchowieństwo tey Metropolii i lud w tey świątyni obecny; wzywam wszystkich Pasterstwem moim obiętych, oraz wszystkich wiernych Chrystusowych; łączmy się miłością Boga i bliźniego, bierzmy z Oyca Świętego Piusa VII. w czynach naszych wzór mężtwa, wytrwania, a razem i roztropney powolności. Patrz, i czyń za przykładem, który tobie na górze iest wskazany, tak Bóg do Moyżesza mówił. Słowem, łączmy się iednym duchem i nauką świętey religii naszey, abyśmy w tem życiu cnotami przygotowani, łaską Sakramentów Świętych umocnieni prędzey czy później doszli szczęśliwie do kresu wszystkim śmiertelnym zamierzonego.

*Z Petersburga d. 4 Maia d. k.*

W Niedzielę d. 25 z m. w pałacu zimowym J. C. M. po mszy, nadzwyczayny Poseł Niderlandzki i Minister Pełnomocny, Werstolk de Zelen, z powodu oddalenia się na nieiaki czas, miał szczęście otrzymać audyiencyią pożegnania u N. Cesarza, NN. Cesarzowych, N. Wielkiego Xiążęcia Michała, a u NN. Wielkiego Xiążęcia Mikołaia i Wielkiey Xiężny Alexandry Federowny w ichże pałacu. Tegoż dnia, równie z okoliczności wyiazdu, mieli szczęście bydź przedstawieni N. Cesarzowi, NN. Cesarzowym, N. W. Xciu Mikołaiowi i N. Małżonce Iego, oraz N. W. Xciu Michałowi, znayduiący się tu dotąd z małey ordy Kirgis - Kaysackiey Chan Szirhasy Ajczuwanow, syn Chana Idiba Szirhasego, brat Chana Tunkuża Ajczuwanowa, Sułtan Mendjar Abulhażynow; Bejowie: Iszbulaj Dujsan, Kul Czikokbaj i Alpyk Tajlanow.

Przybył tu Poseł nadzwyczayny i Minister Pełnomocny Portugalski Lapa.

Piszą z Nerczyńska pod dniem 27 Lutego: — "Dnia 24 t. m. przybył tu główny nasz naczelnik, Jenerał Gubernator Syberyi, Michał Michałowicz Sperański. Tegoż dnia odwiedził sądownictwa, urzędy, ratusz, szkoły powiatowe obywatelską i duchowną i więzienie. Dnia 25 wyiechał do fabryk Nerczyńskich, o 260 wiorst od miasta. Dnia 26 oglądał te fabryki we wszystkich szczegółach, a 27 kopalnią Wozdzwiżeńską. Przeszedł około dwóch wiorst podziemną drugą: głębokość w mieyscu spuszczenia się iest 34 sążni. Dnia 28 powrócił do miasta, a dnia 29 przez

gorliwość i przywiązanie do rozszerzenia znaiomości Słowa Bożego, w xięgach SS. zawartey, oznaczył zawiązaniem spółtowarzystwa bibliynego, do którego zapisało się członków i dobroczyńców 51, ofiar zaś pieniężnych 2100 rubli. Poczem wyiechał do Wierchnieudyńska i daley ku Irkuckowi, zostawuiąc w sercach mieszkańców Nerczyńska pamięć godną iego imienia, ludzkości i rzadkiey uprzeymości.,,

*Z Paryża d. 20 Maia.*

Lordowie Newborough i Cliford przybyli tu z Londynu. — Królowa Angielska podług ostatnich doniesień, znayduie się ieszcze w Genewie. Do pogłoski, iakoby iuż tu przyiechała, dało powod przybycie Margrabiny Bute, którą wzięło za Królową. Rzeczona Margrabina przyiechała tu z znacznym orszakiem, co tem bardziey utwierdzało mniemanie, że iest Królową i przekupki tuteysze zaniosły iey bukiety.

Nie prawdzi się wiadomość, iakoby tu za spisek w Franche-Comte przywieziono officera Bourgeois.

O uwięzionym Gravier za podłożenie prochu pod Luwrem, to tylko z pewnością wiedzieć można: że nazywa się Jan Piotr Gravier, ma 31 lat, rodził się w Barcelonnette, w departamencie niższych Alpów. Oyciec iego był kupcem. Szkoły odbył w Aix i zdaie się, iż w młodości ieszcze poróżnił się z swoią rodziną. Gdy Hollandyia połączoną była z Francyią, był sekretarzem u policyynego kommissarza w Hollandyi. W r. 1814 otrzymał stopień kwatermistrza przy zakładzie w Belgii, potem kapitana w 16 pułku konnych strzelców, a po bitwie pod Waterloo dostał się do 8go pułku ułanów, a gdy ten pułk zwiniętym został, postradał woyskowey służby.

W kościele Wersalskim będzie Xcia Berry wystawiony pomnik. — P. Chateaubriand otrzymał za napisanie iego pamiętników 25,000 Fr.

Kanclerz P. Dambray zdaie co wieczor Królowi sprawę o sądzeniu Louvela w izbie Parów.

Pod nazwiskiem akademii zwierząt utworzyło się tu nowe dowcipne towarzystwo, którego sekretarzem iest P. Reymondin, i napisał iego statuta.

Pisemko pod tytułem: *Attention* (Baczność) zabrane zostało z rozkazu Jeneralnego prokuratora u Xięgarza Correard.

Bankier Lifitte zakupił za 6 mill. Fr. zboża, które po zakupney cenie sprzedawać będzie, skoro drogość nastąpi.

Dotychczasową naszą eskadrę w Lewancie pod P. Monteabrier zluzowała nowa pod Baronem Rotours, która d. 28 Marca przybyła do Smirny.

Bankier Delessert wyrachował niedawno w izbie Deputowanych, że Francyia wyrabia corocznie szalów za 30 mill. Fr. Nowo zprowadzone Tybetańskie kozy ulepszaią coraz bardziey wełnę Francuzką.

W izbie Deputowanych zawsze iest wielki natłok słuchaczów podczas ciągnącego się ieszcze roztrząsania ustawy o obiorach.

Jak dalece Hiszpanie przywiązanemi są do swoiego Króla i oyczyzny, pokazało się iuż w ostatniey z Francyią woynie, podczas którey zwykł Napoleon mawiać: "Pomiędzy Hiszpanami trudno znaleść

szpiega."

Rozmaite medale, które tu bić zamyślaią, nosić maią następuiące napisy: *Hispaniarum Liberator, Plus Quam Miles. Quiroga Civis. — Patriae Libertatem Vindicat Armis, Bolivar Dux et Civis. —— Vicit Miles. Vixit et Obiit Civis Washington. — Egregio Civi Nec Non Inclito Duci Kosciuszko Libertatis Amantes.*

*Z Madrytu d. 10 Maia.*

Od miesiąca Marca stolica nasza przybrała wcale inną postać. Nigdy Król niebył tak popularnym iak teraz, i iak tylko pokaże się publicznie, witany iest z naywiększą radością. W teatrach naszych panuie żywa wesołość, iakiey dawniey nieznano. Xięgarze i drukarze nasi nigdy tyle do czynienia nie mieli iak teraz. Z Francyi zapisano wiele druków, ponieważ u nas mało znayduie się giserniów.

Hiszpania oprocz wielu akademiiów, uczonych i ekonomicznych towarzystw, posiada 23 uniwersytetów.

Biskup Barcelońśki wyraził w pasterskim swoim liście: iż Słudzy Ołtarza powinni bydź Aniołami pokoiu, cieszyć, nauczać i wspierać wierne owieczki, ale nie rozsiewać pomiędzy niemi ducha niezgody.

Dziennik Miscelanea opisuie korzyści, iakie Hiszpaniia cudzoziemcom wystawia. — "Znaydą oni tu (wyraża) dobry rząd, nieocenione dobrodzieystwo wolności, urodzayną ziemię i wyborne pożywienie. Konstytucyia nasza zapewnia im wolne użycie talentów; ziemia nasza iest dogodną dla wszelkiego rodzaiu spekulacyy rolniczych, przemysłowych i handlowych; mało Europeyskich kraiów posiadaią tak piękne klima, iak większa część naszych prowincyy. Jeżeli potrzeba większych powodów do przychęcenia do nas cudzoziemców, tedy odsełamy ich do 5, 17, 20 i 21 artykułu naszey konstytucyi, i zwracamy ich uwagę na szlachetność ludu Hiszpańskiego, iego gościnność, iego rzetelność, które zaręczaią im udanie się wszelkiego rodzaiu ich spekulacyy.."

Riego, Quiroga i Lopez de Banos prosili powtornie Króla, aby im pozwolił złożyć stopnie jenerałów. Jeden tylko Arco - Aguero zatrzymał ten stopień.

Król rozporządził: 1) Oddzielenie dobr, które dozwolą się oddzielić od rezydencyy Królewskich; 2) Oddanie ich pod rozrządzenie Junty publicznego kredytu.

Minister woienny wzywa okolnikiem wszystkie korpusy woyska, które ieszcze nie zaprzysięgły konstytucyi, aby ią zaprzysięgły, tudzież zabrania żebractwa w mundurach żołnierskich.

Jenerał Wimpfen wydał odezwę do zostaiących w służbie Hiszpańskiey pułków, w którey nakazuie im bronić konstytucyi, którą z rozkazu Króla zaprzysięgły.

Wszystkie zakony aż do Jezuitów zaprzysięgły iuż konstytucyią.

Wszystkie gazety naganiaią ograniczone pozwolenie powrotu stronnikom Józefowskim do prowincyy za Ebro i zalegaią o zupełne im przebaczenie. Słychać, iż tayne rozkazy posłane zostały do owych prowincyy dla ulżenia tymczasowo losu tych ludzi, bo inaczey z głodu umieraćby musieli.

Na czele patryiotycznego klubu w Sewilli, ktory przeszło 600 członków, a pomiędzy temi wielu Xięży i Mnichów, liczy, znayduie się Pułkownik Riego.

W wielu prowincyiach oddalono urzędników, którzy nie okazywali przywiązania do konstytucyi.

*Z Bruxelli d. 22 Maia.*

P. Falck, pełnomocnik nasz przy Kongressie Wiedeńskim, jak tylko ztamtąd powroci, uda się zaraz do Batawii.

Zapewniaią, iż stosownie do planu obrony Królestwa naszego, wzgorza St. Jean, które zasłaniaią Bruxellę, maią bydź oszańcowane i roboty około tych szańcow maią się niezwłocznie rozpocząć.

*Z Londynu d. 19 Maia.*

D. 17 były u Króla drugie wielkie pokoie, które trwały od godziny 1 do 4 z południa.

Urodziny Królowey obchodzone tu wczoray były przy pozamykaniu publicznych kancelaryy.

Kawaler Vassali, koniuszy Królowey przybył tu w nocy zeszłego wtorku w 4 dniach z Genewy z listami od Królowey, a wczoray na powrot odiechał. Królowa Jmć iedzie przez Francyią do Anglii, ale ominie Paryż.

Młody Xże Gustaw (syn byłego Króla Szwedzkiego) znayduie się w swey przez Angliią podroży w północney Szkocyi.

W okolicach Edinburga i Glasgowa uwięziono znowu kilka osób.

Katolicy Irlandscy wysłali deputowanych do Dublińskiego Reprezentanta P. Grattan, który ciągle w swoiey wsi Stephens Green dla słabości bawi. Zapewnił ich, iż wkrotce uda się do Anglii i sprawę ich do parlamentu wprowadzi, chociażby miał na nowo zapaść na zdrowiu.

Gazeta Morning-Chronicle powstaie mocno przeciw Ministrom, iż nie pomnieyszaią płacy zagranicznych naszych posłów, którzy są z listy cywilney płatnemi, i udaią, iakoby zaprowadzali oszczędność, a tey nigdzie nie widać.

Koszta druków niższey izby wynoszą tego roku 62,849 Fs

Ubior iednego Para lub Parowey pod czas uroczystości koronacyi kosztować ma do 1000 Fs.

Hunt odwieziony wczoray został do więzienia Ilchester.

Z Korfu nadeszła tu pod d. 25 Marca wiadomość, iż znany Basza Janiny, który powołany był do Stambułu, dla usprawiedliwienia się z swoiego postępowania, podniosł rokosz i usiluie wszystkich Greków na swoią przeciągnąć stronę, nazwawszy się Królem Epiru.

Lord Calthorpe wniosł do wyższey izby d. 16 prośbę od kupców i rękodzielników z Birmingham, w którey wystawiaią powszechne ustanie handlu i rękodzieł, proszą o zastanowienie się nad smutnym tym stanem i obmyślenie zaradczych środków. Prośba została przeczytana i na biorze złożona. Na zapytanie Margr. Lansdown, czyli Ministrowie myślą żądać wyznaczenia kommissyi na roztrząśnienie tego przedmiotu, odpowiedział Hr. Liwerpool, (Minister,) iż rząd zwrocił całą swoią uwagę na ważną tę rzecz; ale gdy za zezwoleniem Ministrów przedmiot ten w niższey izbie pod rozwagę wzięty zostanie, nie sądzi zatem bydź potrzebą proponowania tu podobnegoż do-

chodzenia; lecz ieżeli który z Lordów wniesie w tey mierze dogodny proiekt, nie będzie mu się wcale sprzeciwiał. Margrabia Lan down oświadczył potem, iż za 8 dni wniesie takowy proiekt.

Niższey izbie podana została d. 16 od izby handlowey z Glasgowa podobnaż prośba iak od kupców Londyńskich przeciw ograniczeniu handlu. — D. 17 zamieniła się taż izba w wydział dla naradzania się nad listą cywilną, i żądane roczne summy od Anglii 850,000, a od Irlandyi 207,000 Fs. uchwalone zostały.

Spory, które dnia 26 b. m. w wyższey izbie z powodu wniosku Margrabi Landsdown o rozszerzenie zagranicznego handlu nastąpią, będą bez wątpienia nayważnieyszemi na tegorocznich posiedzeniach nowego parlamentu. Hrabia Liwerpool wyiaśni przy tey okazyi dokładnie stan naszego kraiu, co do rękodzielni, rolnictwa i handlu, i okaże się iasno iak dalece szkodliwem iest dla kraiu dotychczasowe ograniczenie handlu. Co do tego przedmiotu znayduią się w kraiu dwa mniemania; kupcy i rękodzielnicy żądaią zwolnienia handlu, a rolnicy ścieśnienia ieszcze bardziey zakazu wprowadzania zboża.

---

Dnia 7 Kwietnia nastąpi w Wassingtonie obiór Prezydenta i Vice-Prezydenta Ziednoczonych Stanów. Pierwszym niewątpliwie znowu P. Monroe obrany zostanie. — P. Clay wniósł do izby Reprezentantów dwa następuiące ważne proiekta: 1) Aby ustanowić płacę dla wysłać się maiącego Ministra do niepodległych rządow południowey Ameryki; 2) aby Jenerałowi, który wsławił się w służbie niepodległych rządów południowey Ameryki przesłać pałasz, który Vice-Król Limy darował Kapitanowi Biddie. Wniosek P. Cobb o poprawienie konstytucyi odrzucony został. — Nie wiadomo ieszcze kiedy Kongress się odroczy.

Przez okręt Popham nadeszły tu doniesienia z Jamaiki do 28 Marca. Okręt z eskadry Briona zawinął do Kingston i przywiozł wiadomość, że woyska Jrlandskie w służbie niepodległych kraiów południowey Ameryki będące, wylądowały do Rio de la Hacha i to miasto bez krwi rozlewu opanowały. Jest to wprawdzie nie warowne miasto, ale dla Santa Fe iest bardzo ważnem. Macgregor grał tam niegdyś wielką rolę, a rozwiozli iego żołnierze zrządzili więcey złego niż dobrego. Mieszkańcy zrażeni przez niego po uciekali z miasta przed legiionem Jrlandskim. Popowracali potem, ale zawsze nie ufaią żołnierzom. Bolivar znaydować się miał w Ortis z 11,000 ludzi; Morillo daleko mnieyszą posiada siłę, i dla tego spodziewaią się, że Bolivar w krótce zdobędzie Karakas.

Z Montewideo piszą pod dniem 23 Lutego: Na obu brzegach rzeki zaszły od nieiakiego czasu ważne zdarzenia. Artigas został dnia 22 z. m. nad Taquarembo przez Portugalskie woyska zupełnie pobity i pokoy w prowincyi Banda Oriental przywrócony. Między patryiotami St. Jose i Rządem Montevideo zawarta i zatwierdzona została umowa, przez którą przywrócona została zupełna zgoda pomiędzy obiema stronami. Porozumienie, które dotąd zachodziło pomiędzy stronnictwami w Buenos-Ayres, prowincyiami i woyskiem pod Jenerałem Bel-

grano, przekonało Puyrredona i Tagle, iż dłużey na swoich urzędach utrzymać się nie mogą, i proszono ich, aby dla ustania powszechnego nieukontentowania oddalili się z miasta. P. de Sarratea mianowany został gubernatorem prowincyi Buenos-Ayres i zawarł traktat przymierza z prowincyiami Santa Fe i Entre-Rios, mocą którego wszystkie te prowincyie stanowić będą iedną Rzeczpospolitą pod iedną konstytucyią i rządem. Artigasowi posłano kopiią tey umowy, wzywaiąc go, aby z swoią prowincyią do niey przystąpił. Gubernator prowincyi Entre-Rios zapewniał wprawdzie, iż ma od rzeczonego Jenerała prywatne do tego upoważnienie, ale na tem nie przestano i żądano dostatecznieyszego.

## *Z Włoch d. 16 Maia*

Podług ostatnich doniesień z Rzymu Oyciec Swięty osadził na nowo różne wakuiące przez śmierć urzędy kardynalskie.

Xiże Salerno (Królewic Neapolitański) powracaiąc z Wiednia przeieżdżał dnia 12 b. m. przez Rzym. — Królewic Następca tronu Duńskiego z małżonką swoią udał się powtórnie z Rzymu do Neapolu, gdzie chce lato przepędzić.

Dotychczasowy Poseł Hiszpański w Neapolu P. Labrador oczekiwany iest w Rzymie, gdzie chce żyć oddalony od spraw publicznych; papiery poselstwa oddał sekretarzowi. — Lord Guilford, który trudnił się urządzeniem Greckiego uniwersytetu na wyspach Jońskich, powrócił ztamtąd do Rzymu, nie wiele zrobiwszy, ponieważ nie był od Kommissarza Angielskiego P. Maitland należycie wspierany. — Jenerał Benckendorf, który mianowany został Ministrem Rossyyskim w Sztuttgardzie, wyiechał dnia 13 b. m. z Rzymu do Niemiec. — Okolice Tivoli tak teraz są niebezpieczne, iż cudzoziemcy nie odważaią się bez straży żandarmów ich odwiedzać.

Podług listu z Neapolu przybył niedawno do tey stolicy młody Niemiecki artysta, i zaledwo do domu zaiezdnego wysiadł, gdy go porwało dwóch żandarmów i za granicę Królestwa wyprowadzili. Przyczyną tego było, że nosił staroniemieckie suknie.

P. Barigozi, który posiada sztukę pęknionem dzwonom bez przelewania przywracać dawny dzwięk, dał w Rzymie i innych mieyscach dowody swoiego wynalazku.

## *Z Kopenhagi d. 20 Maia.*

Onegday 6 fałszerzów bankowych biletów w Odense odebrali pierwszą część kary, biciem rózgami. Wszystkich fałszerzy iest 34. Pierwsi zaprowadzonemi zostaną na więzienie do Raspelhause, a drudzy do twierdzy Nyborg.

W iedney z tuteyszych gazet znayduie się doniesienie uczonego Islandskiego towarzystwa w Kopenhadze, że wielkie Islandskie historyczne dzieło pod tytułem: *Sturlunga Saga*, 120 arkuszy zawieraiące wyszło z druku. Wydana także została powszechna jeografiia Islandyi, i drukuie się zbiór nay lepszych poetów Islandskich. Rzeczone towarzystwo zakłada także w Islandyi bibliiotekę.

W naszych okolicach, równie iak w Szwecyi i Norwegii znaczą się i tego roku wielkie urodzaie.

DODATEK
DO Nro 46.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 7 CZERWCA 1820 ROKU WE SRODE

*Z Wiednia d. 17 Maia.*

*( Z Gazety Hamburgskiey. )*

Wczoray nadeszła tu sztafetą z Wėmiecyi osobliwsza wiadomość, że znany Basza Janiny Ali zrzekł się Islamismu i przyiął Grecko-Nieunicką Chrześciiańską Religiią. Miał on razem przy świetnych obietnicach wezwać wszystkich Greków do walczenia pod iego cherągwiami przeciw Mahometanom. Rozchodzi się także jeszcze niepodobnieysza do wiary wiadomość, że Wielkorządca Egiptu Mohamed Ali Basza przyiął Religiią chrześciiańską.

W Stambule odebrano z Teheran ważną wiadomość, że Szach Perski Feth Ali Szach śmiertelnie chorował, i po iego śmierci lękano się woyny domowey, ponieważ oddalony od tronu naystarszy syn iego Ali Mirza wiele ma w Perssyi przyiaciół, i przeciw młodszemu do tronu przeznaczonemu bratu Abas Mirza spodziewa się mieć od Rossyi wsparcie. Anglicy zaś sprzyiaią Abaś Mirzie, i wysłana do odnogi Perskiey wyprawa ma do tego wpływać. W każdym iednak przypadku zdaie się, że Anglicy maią zamiar założenia pod tamteyszemi brzegami stałey osady.

*Z Manheimu d. 20 Maia.*

Cienie Kotzebuego zemszczone zostały; krew krwią zmazaną została, i głowa iego zabóycy padła na rusztowaniu. Dziś o godzinie w pół do szóstey z rana powieziono Sanda na plac tracenia. Siedział w otwartym powozie z dozorcą więzienia, który trzymał go w pół, a stróże więzienia szli około powozu. Za tem powozem szedł drugi, w którym siedzieli urzędnicy miasta. Cały orszak otaczał i zamykał znaczny oddział jazdy. Sand siedział po prawey stronie z odkrytą głową, czarnemi długiemi włosami w granatowey sukni i białych spodniach. Siedział wyprostowany z podniesioną głową i spoglądał mile, mówiąc ciągle z swoiemi konduktorami i prawie sam zawsze mówił, obracaiąc się na obie strony. Twarz iego była blada, postawa szczupła, wzrok czysty; ale uważano, iż oczy iego nie były na ieden przedmiot zwrócone, obracał ie na wszystkie strony,

iak gdyby chciał wszystkich widzieć i od nich nawzaiem bydź widziany. Tak szedł orszak za Heidelbergską bramę, gdzie na prawey stronie gościńca na łące wystawione było do 6 stóp wysokie rusztowanie. Przybywszy na mieysce, wysadzony został z powozu i przez konduktorów na rusztowanie wprowadzony. Tu stanął spokoynie, rzucił z żywością trzymaną w ręce białą chustkę na podłogę, podniosł iedną rękę i wzrok ku Niebu, iak gdyby wzywał Jego miłosierdzia. Wyrok ieszcze mu raz odczytany został, którego z wesołą na pozor miną słuchał, potem posadzony został na stołek; pomocnicy kata związali mu ręce i nogi, włosy obcięli i oczy zawiązali. Tu dopełnił kat swego obowiązku; iednak dopiero za drugiem cięciem odpadła głowa. Po nieiakiey chwili złożono zwłoki w trumnę i na iedno konney karze odwieziono, które dziś w wieczór będą pogrzebane. Całe woysko składało się z 1200 piechoty, którey połowa stała pod bronią w mieście, a druga na placu tracenia i około 350 jazdy. Wszystko ukończyło się spokoynie; woysko nawet głośnego mówienia nie dozwalało. Pomiędzy widzami znaydowała się pewna liczba studentów Heilbergskich, ale ich zaledwo w tłoku dostrzedz można było. Woysko miało rozkaz dania ostremi ładunkami ognia w przypadku iakowego poruszenia, ale nie było potrzeby.

*Z Sztokolmu d. 19 Maia.*

Jutro uda się Król do Rosersberga, dla przepędzenia tam Swiąt zesłania Ducha S. Po ukończeniu obrotów woyska pod naszem miastem zebrać się maiącego, przedsięweźmie Monarcha podroż do Norwegii i Schonen, dla zwiedzenia w ostatniey prowincyi dóbr swoich.

Podsekretarz Fitz-Gerald ziedzie tu w krotce iako Minister Angielski.

*Od brzegów Menu d. 23 Maia.*

Wydział prawny uniwersytetu w Giesen wydał wyrok za nabywcami dóbr Westfalskich w kraiu Hanowerskim. Jest on drukowany i z powszechną ciekawością czytany.

W wschodniey Fryzyi nakazano czeladzi rzemieślniczey podrożowanie, gdyż przez to kształcą się na zręcznych rzemieślników.

W Massachuset wynaleziono sposób czyszczenia parowemi statkami rzek do spławu.

*Z Szwaycaryi d. 17 Maia.*

Rada stanu dyryguiącego Kantonu Lucerny wyznaczyła kommissyią dla ułożenia proiektu do seymu względem stosunków handlowych ligi Szwaycarskiey.

Nuncyusz Papiezki Arcybiskup Cyru, Nassali, przybył d. 14 b. m. do Lucerny, i przyięty został przez deputowanych od rządu, którzy przeciw niemu z oddziałem dragonów wyiechali i do miasta wprowadzili. Uroczyste oddanie wierzytelnego listu nastąpi d. 21 b. m.

---

*Dnia 5 i 6 Czerwca 1820.*

*Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.*

| | 1. | | 2. | | 3. | | 4. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Korzec | Zł. | gr. | Zł. | gr. | Zł. | gr. | Zł. | gr. |
| Pszenicy | 17 | — | 16 | 15 | 14 | — | 12 | — |
| — Żyta | 9 | — | 8 | 15 | 8 | — | 7 | 15 |
| — Jęczmienia | 6 | — | 5 | 15 | 5 | — | — | — |
| — Owsa | 6 | — | 5 | 15 | 4 | 24 | — | — |
| — Jagieł | 19 | — | 18 | — | 17 | — | 16 | — |
| — Grocku | 7 | — | 6 | 15 | 6 | — | 5 | — |
| — Rzepaku | — | — | — | — | — | — | — | — |

*W Gdańsku d. 26 Maia.*

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Pszenicy | od Złp. | 630 | do | 860. |
| Żyta | — — | 405 | — | 440. |
| Jęczmienia | — — | 280 | — | 320. |
| Owsa | — — | 260 | — | 320. |
| Grochu | — — | 520 | — | 580. |

Bieg Pieniędzy

*W Krakowie d. 5 Czerwca.*

| | | | |
|---|---|---|---|
| Czer. Zł. Holl: monetą Courant | Złp. | 19 | gr. 12 |
| — detto Cesarski . . . . | — , | 19 | — 8 |
| Fryd. Pruskie . . . . . | — , | 33 | — 15 |
| Luidor . . . . . . . . | — , | 37 | — — |
| Złoto frankowy . . . . . | — , | 32 | — — |
| Szeiny Wiedeńskie za 100 | — , | 235 | — — |
| Złoty ryński Szeinami · | — , | 1 | — 20 |

Circulair

Da meinem Handlungs-hause hier, das Niederlage-Recht vom Handlungs-Departament in St. Petersburg zugestanden worden, welchem zufolge, anstatt, daß die ins rusische Reich einzuführende Waaren, welche als Kaution des am Bestimmungs-Orte zuentrichtenden Zolles, an der Gränze fünf Rubel Silber-Münze von jeden Pfunt Brutto niederlegen müssen; dagegen wenn selbige an mich-addresirt, laut Niederlage-Recht auf meine Verantwortung ohne fernern Kaution bis hier gebracht werden können, allwo erst der Zoll in der laut Tarif festgesezten Zeit bezahlt wird, so empfehle mich meinen auswärtigen Freunden und Korrespondenten bei vorfallender Gelegenheit in Commissions und Speditions-Geschäften.—Wilno den 28 April 1820.

Joseph Kopsch.

---

DONIESIENIA

Trybunał pierwszey Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż Kamienica po niegdy Bogumile Grabowskim, przy ulicy S. Jana pod L. 473 stoiąca, którey szacunek w ilości Zł. pol. 3515 przez w sztuce biegłych ustanowioney, a podaney Deklaracyi przez Kuratora nieprzytomnych Ur. Strozeckiego Patrona do połowy to iest 1757 Złp. zmnieyszoney został, publicznie na audyencyi Trybunału, w dniu 12 Lipca r. b. przedaną będzie pod następuiącemi warunkami.

1) Chęć licytowania maiący winni są tytułem vadii przed rozpoczęciem licytacyi część dziesiątą szacunku złożyć.

2) Nabywca ma połowę szacunku w dni dziesięć złożyć, do składu Sądowego, a druga połowa pozostanie przy nieruchomości, nabytey do lat trzech z obowiązkiem płacenia prowizyi pięć od sta; wolno iednak nabywcy cały szacunek i całą summę z licytacyi wypadaiącą w powyższym terminie złożyć.

3) Nabywca obowiązany iest stosownie do Uchwały Seymowey dnia 15 Grudnia 1818 kupioną przez siebie nieruchomość w przeciągu roku iednego wyreparować.

4) Niedopełniaiący powyższych warunków utracą vadium i nową licytacyią na iego koszt przedsięwziętą zostanie.

Opisy powyższych nieruchomości wraz z ich oszacowaniem znayduią się w Kancelaryi Pisarza Trybunału. W Krakowie d. 25 Maia 1820.

(podp.) *Bernard Dwernicki.*

(podp.) *Skarżyński, Sek. (L. S.)*

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do przepisu art. 118 Kod. Cywil. podaie nincieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, na powództwo Wiktoryi Ostrowskiey w miasteczku Nowey Gorze w Gminie Krzeszowice Okręgu kraiu tuteyszego zamieszkałey, w dniu 4 Kwietnia r. b. wydał Wyrok stanowczy, uznaiący nieprzytomność Piotra Ostrowskiego, Męża Powodki, żadney o sobie wiedomości niedaiącego. W Krakowie d. 20 Maia 1820 r.

*Piekarski.*

*Raubach Sekr: S. Ap.*

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do artykułu 118 Kod. Cyw. podaie ninieyszem do wiadomości powszechney, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, Wyrokiem swoiem z dnia 21 Lutego r. b. 1820 na powództwo Petronelli Zelechowskiey Obywatelki M. Krakowa wydanym, nakazał śledzenie nieprzytomnego iey brata Romana Zelechowskiego, więcey od lat czterech żadney o sobie wiadomości niedaiącego, delegowawszy do dalszego dochodzenia Sąd Pokoiu W. M. Krakowa Okrę. Igo. W Krakowie d. 28 Kwietnia 1820.

*Nikorowicz.*
*Raubach*, *Sek. S. T.*

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stosownie do przepisu artykułu 118 Kod. Cywilnego podaie do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, na powództwo Katarzyny Kapuściny Włościanki, w Wsi Russocicie, w Okręgu Wolnego Kraju Krakowa leżącey w dniu 20tym Stycznia r. b. wydał Wyrok stanowczy, w którym, nieprzytomność Łukasza Kapusty, żadney o sobie wiadomości nie daiącego, ogłoszoną została. — W Krakowie dnia 21 Kwietnia 1820 roku.

*Nikorowicz,*
*Raubach Sekr: S. Ap:*

Miasto Sobków z przyległościami, Wsiami Nidą, Sokołowem górnym, dolnym i Wierzbicą w powiecie Szydłowskim w Woiewództwie Krakowskim leżące, o dwie mil od Pińczowa, dwie mil od Chmielnika, maiące kamień Wapienny, nad rzeką Spławną Nidą, lasu znacznie, Siana dostatkiem, dziedziczne JW. Sta: Hr. Szaniawskiego, Orderów Orła białego i S. Stanisława Kawalera, są do sprzedania z wolney ręki. Ktoby sobie życzył nabyć tych Dóbr ma się udać do Właściciela tychże Dóbr mieszkaiącego w Krakowie własnym iego Domu w ulicy Grodzkiey pod L. 1820.

Eleonora z Dembowskich Wodzicka, mieszkaiąca w Ulicy S. Anny pod N. 305 uwiadomia wszystkich Kupców różnego wyznania i rozmaity handel prowadzących, równie iako i Rzemieślników, tudzież Piekarzy, Rzezników, Rybaków &c. iż wszystko płaci zawsze gotowemi pieniądzmi, a przeto żaden dług na reiestr brany nie będzie od niey przyięty i to co rok Gazetami obwieszcza.
W Krakowie dnia 3 Czerwca 1820 roku.

Podpisany uwiadomia po 3ci raz komu o tem wiedzieć potrzeba, iż upoważnienie dobrowolnego zarządzania maiątkiem własnym dnia 4 Lutego 1818 r. żonie moiey Annie z Komorowskich Bleszyńskiey dane, odwołuie. — Dan w Krakowie d. 29 Maja 1820 r.
*Daniel Bleszyński*, Dóbr Łapszowa w Królestwie Polskiem Dziedzic.

W dniu 6 Czerwca r. b. o godzinie 9 ranney w Krakowie przy Ulicy Franciszkańskiey pod L. 223 Kancellaryi Komornika sprzedane zostaną drogą Exekucyi przez publiczną Licytacyią Srebra różne w zastawie będące, iako to Waza z postumentem i t. d. które to Srebra na widok publiczny przez dni trzy poprzedzaiące sprzedaż stósownie do Art: 621 K. P. S. w mieyscu sprzedaży wystawionemi będą.
W Krakowie dnia 23 Maia 1810 roku.

*Kawecki*, Komor:

Znane z skutków swoich Publiczności Kąpiele Siarczane w Swoszowicach na wiele cierpień ciała ludzkiego pomocne, przez swą bliskość od Krakowa, Wieliczki, Podgórza przyiemne, i w wygody wszelkie opatrzone, podług zwyczaiu rozpoczynać się będą z dniem 1 Czerwca roku bieżącego.

*Felix Radwański*,
Właściciel Swoszowic.